

İHTİYATİ TAHAKKUK ESASLARI

6183 sayılı Kanunun 17'nci maddesinde ihtiyati tahakkuk müessesesi hükme bağlanmış ve amme alacağının tehlikeye girdiği hallerde henüz tahakkuk etmemiş alacaklar için de ihtiyati haciz uygulanması mümkün kılınmıştır.

İhtiyati tahakkuk, sadece vergi alacaklarına uygulanan bir vergi güvenlik yöntemidir.

I. İHTİYATİ TAHAKKUK NEDENLERİ

1. 13'üncü maddenin 1, 2, 3 ve 5 inci bentlerinde yazılı ihtiyati haciz sebeplerinden birisi mevcut ise,

Bu nedenler aşağıdaki gibidir.

1. Teminat istenmesini mucip haller mevcut ise,

(213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 344 üncü maddesi uyarınca vergi ziyayı cezası kesilmesini gerektiren haller ile 359 uncu maddesinde sayılan hallere temas eden bir amme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesine yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplara göre belirtilen miktar üzerinden tahsil dairelerince teminat istenir.

Türkiye'de ikametgahı bulunmayan amme borçlusunun durumu amme alacağının tahsilinin tehlikede olduğunu gösteriyorsa, tahsil dairesi kendisinden teminat isteyebilir.)

2. Borçlunun belli ikametgahı yoksa,

3. Borçlu kaçmışsa veya kaçması, mallarını kaçırmaması ve hileli yollara sapması ihtimalleri varsa,

5. Mal bildirimine çağrılan borçlu belli müddet içinde mal bildiriminde bulunmamış veya noksan bildirimde bulunmuşsa,

2. Mükellef hakkında 110 uncu madde gereğince takibata girilmişse,

(Madde 110- Amme alacağının tahsili için hakkında takip muamelelerine başlanan borçlu kısmen veya tamamen tahsile engel olmak veya tahsili zorlaştırmak maksadıyla mallarından bir kısmını veya tamamını:

1. Mülkünden çıkararak, telef ederek yahut değerden düşürerek gerçek surette,

2. Gizleyerek, kaçıarak muvazaa yolu ile başkasının uhdesine geçirerek veya aslı olmayan borçlar ikrar ederek, yahut alındılar vererek gerçeğe aykırı surette, varlığını yok eder veya azaltır ve geri kalan mallar borcu karşılamaya yetmezse altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.)
3. Teşebbüsün muvazaalı olduğu ve hakikatte başkasına aidiyeti hakkında deliller elde edilmişse."

II. İHTİYATİ TAHAKKUKUN YÖNTEMİ

İhtiyati tahakkuk, vergi dairesi müdürünün yazılı isteği üzerine defterdarın/vergi dairesi başkanlığının kurulduğu yerlerde vergi dairesi başkanının kararıyla uygulanacaktır.

İhtiyati tahakkuk talepleri 5345 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi yetkisini haiz olarak kurulan ve faaliyete geçen vergi dairesi başkanlıklarında, ilgili gelir idaresi grup müdürü ve/veya müdür tarafından yazılı olarak yapılacak, bu talepler vergi dairesi başkanı tarafından uygun görülmesi üzerine ihtiyati tahakkuk işlemleri ilgili gelir idaresi grup müdürü ve/veya müdür tarafından derhal yerine getirilecektir.

III. İHTİYATİ TAHAKKUKA TABİ VERGİLER

6183 sayılı Kanununun 17'nci maddesinde, ihtiyati tahakkukun mükellefin henüz tahakkuk etmemiş vergi ve resimlerinden Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek olanlarla bunların zam ve cezaları hakkında uygulanabileceği hükme bağlanmıştır.

Maliye Bakanlığınca Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1' de yapılan belirlemeye göre¹, madde metninde yazılı hallerden birinin bulunması halinde, mükellefin henüz tahakkuk etmemiş;

---

¹ İKİNCİ BÖLÜM Amme Alacaklarının Korunması III-Bölüm

- a. Gelir Vergisi (geçici vergi dahil),
- b. Kurumlar Vergisi (geçici vergi dahil),
- c. Katma Değer Vergisi,
- d. Damga Vergisi,
- e. Özel Tüketim Vergisi,
- f. Özel İletişim Vergisi,
- g. Şans Oyunları Vergisi,
- h. Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi,
- ı. Veraset ve İntikal Vergisi,
- i. Bu vergilerin gecikme faizi ve vergi aslına bağlı vergi cezaları,

hakkında ihtiyati tahakkuk uygulanabilmektedir.

Gelir ve kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere tarh ve tahakkuk ettirilen geçici verginin asıllarının aranılmayacağı durumlarda, maddenin öngördüğü şartların varlığı halinde ihtiyati tahakkuk, bu vergi için hesaplanan gecikme faizi ve bu vergiye bağlı vergi cezaları için uygulanır.

6183 sayılı Kanunun 18 inci maddesi gereğince ihtiyati tahakkuk tutarı, mükellefin maddede sayılan vergi, resim ve cezalarından matrahı belli olanlar üzerinden, geçmiş yıllara ve cari yılın geçen aylarına ait olup, matrahı henüz belli olmayan alacaklar açısından ise geçici olarak harici karinelere göre takdir yoluyla tespit ettirilen matrahlar üzerinden hesaplanacaktır.

İhtiyaten tahakkuk ettirilecek amme alacakları üzerinden hesaplanarak ihtiyaten tahakkuku verilmesi gereken gecikme faizi tutarının belirlenmesinde, ihtiyati tahakkuk talep yazısının düzenlendiği tarih esas alınacaktır.

IV. İHTİYATİ TAHAKKUKA İTİRAZ

6183 sayılı Kanunun 20'nci maddesinde, haklarında ihtiyati tahakkuk üzerine, ihtiyati haciz tatbik olunanların, ihtiyati tahakkuk sebep ve tutarına 15 inci madde gereğince itirazda bulunabilecekleri hükme bağlanmıştır. İhtiyati tahakkuk sebep ve tutarlarına karşı açılacak davalar ile ilgili olarak, tebliğin ihtiyati haciz bölümünde, Kanunun 15 inci maddesine yönelik yapılan açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

6183 sayılı Kanununun 15'inci maddesi hükmüne göre haklarında ihtiyati haciz tatbik olunanlar haczin tatbiki, gıyapta yapılan hacizlerde haczin tebliği tarihinden itibaren **(7061 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle)** 1/1/ 2018 tarihinden itibaren 15 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde ihtiyati haciz sebebine itiraz edebilirler. Bu süre daha önce (7) gün olarak uygulanmaktaydı.